

NY OPPLÆRINGSLOV MED FORSKRIFTER PR 1.8-24

LL/HT JUNI 24

OPPLÆRINGSLOVEN
ER EN AV LANDETS
VIKTIGSTE LOVER

NY OPPLÆRINGSLOV

- erstatter dagens lov
- mer presis og brukervennlig
- modernisert og oppdatert språk
- viderefører mye
- endringer, justeringer og presiseringer
- også endringer i privatskoleloven

NOEN ENDRINGER I ORD OG BEGREP

Ord og begrep i dagens regelverk

Spesialundervisning

Tidlig innsats

Særskilt norskopplæring

Grunnskoleopplæring for voksne

Ordensreglement

Skjerpet aktivitetsplikt

Varsle

Ord og begrep i nytt regelverk

Individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse, fysisk tilrettelegging

Intensiv opplæring

Forsterket opplæring i norsk

Forberedende opplæring for voksne

Skoleregler

Skjerpet plikt til å melde fra

Melde fra

Rett til å fullføre

- utvidet rett til videregående opplæring
- utvidet rett til omvalg
- rett til yrkesfaglig rekvalifisering
- overgang mellom ungdomsskole og videregående skole og overgangstilbud
- rett til påbygning
- rett til rådgivning for de som har læretid i bedrift
 - utvidelse av oppfølgingstjenestens målgruppe

Medvirkning

- lovfesting av elevens beste
- lovfesting av retten til medvirkning
 - skoledemokrati

Fravær

- plikt til å følge opp fravær

Særskilt for voksne

- forberedende opplæring og videregående opplæring for voksne

Språk

- rett til opplæring i samisk
- rett til opplæring i kvensk/finsk
- utvidet rett til opplæring i egen skriftspråkgruppe
- rett til opplæring i norsk tegnspråk for elever som bruker tolk i ordinære videregående skoler

Opplæring

- fleksibilitet i fag- og timefordelingen
- tilsyn med privat grunnskoleopplæring i hjemmet
 - fjernundervisning

Andre endringer

- forbud mot forkynning
- samarbeidsorgan for lærebedrifter (opplæringskontor)
- kompetanse til å gi individuelt tilrettelagt opplæring
- flere anmerkninger på politiattest og utvidelse til leirskole
- tilgang på vikarer ved fravær
- melde fra til kommunen eller fylkeskommunen i skolemiljøsaker

FELLESSKOLEN OG DET LIKEVERDIGE OPPLÆRINGSTILBUDET !?

Regjeringen:

«Felleskolen er en av viktigste **grunnmuren i den norske velferdsstaten** – alle barn skal få like muligheter til utdanning uavhengig av bosted, sosial bakgrunn , funksjonsevne, seksuell orientering og kjønn»

DEN NYE LOVEN:

- **Fjerner** likevel på noen områder viktige reguleringer som overføres til lokale og fylkeskommunale myndigheter. Dette setter fellesskolen og det likeverdige opplæringstilbudet under press.
- Eksempelvis **er kravet til sakkyndig vurdering noen** steder tatt ut av loven, under henvisning til kommunens utredningsplikt etter forvaltningsloven.
- Begrunnelsen er at flere reguleringer er «unødvendige» og **finnes i annet lovverk** samt at man mener at lovreguleringer er **inngripen i det kommunale selvstyret**.

FLEKSIBILITET, TILSYN OG FJERNUNDERVISNING

- Fleksibilitet i fag- og timefordelingen
 - økt fra 5 til 10 prosent
- Tilsyn med privat grunnskoleopplæring i hjemmet
 - kommunene skal føre tilsyn innen 3 måneder
- Fjernundervisning
 - krav om «gode grunnar for det og det er trygt og pedagogisk forsvarleg»

FJERNUNDERVISNING

- Stortingsflertallet mener at fjernundervisning kan bidra til at elevene får et **bedre opplæringstilbud** ;jf faglig og sosial utvikling (hvor realistisk ?)
- Kraftig utvidelse av ordningen, til mange fag og hele fag, uten et tilstrekkelig erfarings - og beslutningsgrunnlag.
- Ingen krav til at læreren skal ha møtt elevene fysisk.
- Forarbeidene til loven: **økonomiske innsparinger skal ikke** ligge til grunn når kommuner og fylkeskommuner vedtar fjernundervisning.
- UDF: Håper at den nye forskriften vil stramme inn dette.

OMDISPONERING AV TIMER MELLOM FAG

- Økes fra 5% til 10 %
- Dagens ordning med 5% har svekket de praktiske-estetiske fagene samtidig som fagfornyelsen legger vekt på en mer en mer praktisk opplæring i alle fag.
- UDF: kan føre til det motsatte av hva Stortinget ønsker!

ENDRINGER PÅ TRE VIKTIGE OMRÅDER SOM ENNÅ IKKE ER VEDTATT:

- **Kompetansekrav for lærere**
- **Fysisk inngripen**
- **Lærerens faglige ansvar**

KOMPETANSEKRAV FOR LÆRERE (FORSLAG)

- **§ 17-3** *Krav for å bli tilsett i lærarstilling*
 - **Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at dei som blir tilsett i lærarstilling, har relevant lærarutdanning seinast når dei tar til i stillinga.**
 - Dersom ingen søkerar oppfyller *krava for tilsetjing*, kan andre tilsetjast mellombels *på vilkår om at ei påbyrja lærarutdanning blir fullført*. Kor lenge *ei slik tilsetjing skal* vare, avtaler arbeidsgivaren og arbeidstakaren ut frå kor stor stilling og kor lang utdanning det er tale om, og kor tilgjengeleg utdanningstilbodet er.
 - Dersom ingen søkerar oppfyller *krava for tilsetjing*, **kan andre tilsetjast mellombels også utan vilkår om påbyrja lærarutdanning, men ei slik tilsetjing skal *ikkje* vare lenger enn til 31. juli.**
 - Departementet kan gi forskrift om kva *utdanning* og kompetanse ein må ha for å kunne bli tilsett i lærarstilling.

LÆRERENS FAGLIGE ANSVAR (FORSLAG)

- **§ 17-6** *Fagleg ansvar for opplæringa og bruk av anna personale i opplæringa enn dei som er tilsett i lærarstilling*
 - *Berre dei som er **tilsett i lærarstilling**, kan ha fagleg ansvar for opplæringa.*
 - *Når anna personale hjelper til i opplæringa, skal **kommunen og fylkeskommunen** sørge for at dei får nødvendig rettleiing av ein som er tilsett i lærarstilling.*
- **Hvordan få til dette i praksis?**

§ 17-7 I OPPLÆRINGSLOVEN

- ***Krav om at skolane har tilgang på vikarar***
- Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolane **har tilgang på vikarar** ved vanleg og venta fråvær

§ 17-10. I OPPLÆRINGSLOVEN

- ***Personalet ved leirskolar***
- Undervisningspersonalet ved leirskolar **med fast pedagogisk bemanning skal vere tilsett i den kommunen der leirskolen ligg.** Departementet kan gi forskrift om kompetansekrav for personalet ved faste leirskolar

FYSISK INNGRIPEN (§ 13-3 OG § 3-10 I HENHOLDVIS OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN (FORSLAG))

- **Plikt til forebygging**
 - Skoleeier skal sørge for at skolen driv **eit kontinuerlig og systematisk arbeid** for at det ikkje skal oppstå situasjonar der tilsette må gripe inn fysisk mot elevar.
- **Fysiske inngrep for å avverje skade m.m.**
 - Tilsette i skolen kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at ein elev
 - a. krenkjer ein person fysisk eller utsett seg sjølv for fysisk fare
 - b. skader eigedom
 - c. viser ei åtferd som er sterkt fornedrande for eleven sjølv
 - Det fysiske inngrepet **kan ikkje gå lenger enn nødvendig**, og det skal stå i eit rimeleg forhold til dei interessene som skal varetakast.
 - Handlingar som er allment aksepterte i samhandling mellom vaksne og barn som dei har omsorg for, skal ikkje reknast som fysiske inngrep etter paragrafen her.

FORTS:

- **Meldeplikt og dokumentasjon**
 - Ein tilsett som har **nytta fysiske inngrep** etter § 13-3 b og § 3-10 b, skal melde frå om det til rektor/ daglig leiar. Rektor/dagligleiar skal **melde frå til foreldra** til eleven. Dersom det er nytta fysiske inngrep mot den same eleven fleire gonger, eller inngrepet er særleg alvorleg, skal rektor /dagleg leiar **melde frå til skoleier /styret for skolen**.
 - Skolen **skal dokumentere** alle fysiske inngrep med ei kort omtale av hendinga, inngrepet som vart gjort, og eleven sitt syn på saka.

LOKALE FORSKRIFTER

Det går fram av ny opplæringslov at det skal eller kan fastsetjast lokale forskrifter på nokre område. Forvaltningslova stiller formelle krav til forskrifter, §§ 37-40.

Kommunen må **ha høyr, vedteke og kunngjort** slike forskrifter **før ny opplæringslov trer i kraft**.

Kommunen **skal** fastsetje lokale forskrifter for:

- Permisjon frå skulen, § 2-2 (4)
 - Skulefritidsordning (SFO), § 4-5 (5)
 - Skulereglar, § 10-7
 - Skulerute, § 14-1 (2)
 - Hovudmål ved den einskilde skule, § 15-2
-
- **Er dette gjort rundt omkring?**

EKSEMPLER PÅ PRESISERINGER I LOVEN

- skolens adgang til å gi lekser
- rett til individuell vurdering
- ikke karakterer på barnetrinnet
- organisering av opplæringen

